

РОЛЬ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Глізнуца М.Ю.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

В роботі розглянуто питання впливу інтелектуального ресурсу на розвиток економіки в сучасних умовах. Потенціал інтелекту, якщо його перевести в інтелектуальний ресурс, виконує в суспільстві ряд важливих функцій і головна з них забезпечення комплексного розвитку (технологічного, економічно-соціального, людського) країни, регіонів, підприємств. Інтелект, поєднує в собі функції пізнання, креативу і діяльності. Він продукує інновації. Інновація як результат інтелектуальної діяльності є ринковим товаром і розвиває споживчі потреби суспільства.

Все більша кількість провідних науковців, фахівців з ділової адміністрації та громадських діячів визнають, що інтелектуальний, а не фізичний капітал, стає головним і вирішальним фактором у створенні вартості в новій інтелектуальній економіці.

Інтелектуальний капітал є базовою категорією нової економіки, яка характеризує найбільш важливий і ефективний ресурс сучасних моделей організації інноваційного розвитку. Інтелектуальний капітал – це особливий ресурс забезпечення економічним системам ринкових переваг за рахунок потенціалу, що включає знання, досвід, здібності та фактор активної діяльності. При цьому інтелектуальний капітал характеризується ознаками інтелектуальної власності, інформаційної природи, людських відносин, соціальної і економічної вартості. Інтелектуальний капітал має ринкову цінність як нематеріальні активи, що не можуть бути однозначно виміряні в вартісному визначенні.

Користувачі інтелектуального капіталу відмінні між собою і в питанні відносин до двох важливих елементів інтелектуального капіталу: людей з втіленими в них «прихованими» знаннями і кодифікованим знанням. Щодо останнього поняття відмітимо, що після того як чийсь невиражені (невиявлені) знання фіксуються в інформаційному просторі (винахід звіт про НДР, електронний або інший носій інформації), вони стають кодифікованим активом фірми. Кодифіковані інтелектуальні активи захищені патентами, свідоцтвами, авторським правом, товарними знаками, комерційною таємницею або іншим способом. Вони захищаються законом і іменуються терміном «інтелектуальна власність». Інтелектуальна власність має особливе значення, оскільки є кінцевим, формалізованим результатом інтелектуальної праці людей, об'єктом ринкових відносин (купівлі–продажу, обміну, передачі в тимчасове користування, застави, страхування і т.д.), безпосередньо беручи участь в генеруванні грошового потоку конкретної економічної системи.